

Sygn. akt *XVC 114/14*

Gdańsk, dnia 4 września 2015 r.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy w Gdańsku XV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Weronika Klawonn

Protokolant: st. Patrycja Jakubowska

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2015 roku na rozprawie

sprawy z powództwa **W. L. i C. M. (1)**

przeciwko **(...) S.A. w S.**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) S.A. na rzecz powódki W. L. kwotę 90.000 zł. (dziewięćdziesiąt tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 8 listopada 2014 r. do dnia zapłaty,
2. zasądza od pozwanego (...) S.A. na rzecz powódki W. L. kwotę 40.000 zł. (czterdzieści tysięcy złotych) tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 8 listopada 2014 r. do dnia zapłaty,
3. w pozostałym zakresie powództwo powódki W. L. oddala,
4. zasądza od pozwanego (...) S.A. na rzecz powoda C. M. (1) kwotę 90.000 zł. (dziewięćdziesiąt tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 8 listopada 2014 r. do dnia zapłaty,
5. zasądza od pozwanego (...) S.A. na rzecz powoda C. M. (1) kwotę 40.000 zł. (czterdzieści tysięcy złotych) tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 8 listopada 2014 r. do dnia zapłaty,
6. w pozostałym zakresie powództwo powoda C. M. (1) oddala,
7. zasądza od pozwanego (...) S.A. na rzecz powódki W. L. kwotę 6500 zł. (sześć tysięcy pięćset złotych) tytułem opłaty od pozwu,
8. zasądza od pozwanego (...) S.A. na rzecz powoda C. M. (1) kwotę 6500 zł. (sześć tysięcy pięćset złotych) tytułem opłaty od pozwu,
9. zasądza od pozwanego (...) S.A. na rzecz powódki W. L. i powoda C. M. (1) kwoty po 3600 zł. (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

I. Żądania i stanowiska stron

1.1. Żądanie powodów W. L. oraz C. M. (1)

Powodowie W. L. /powódka ad. 1/ oraz C. M. (1) /powód ad. 2/ wnieśli pozew przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w S., w którym domagali się:

a/ zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki ad. 1 kwoty 90.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego z powodu śmierci konkubenta – K. M. (1) w wypadku z dnia (...) roku;

b/ zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki ad. 1 kwoty 40.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem stosownego odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej z powodu śmierci konkubenta – K. M. (1) w wypadku z dnia (...) roku;

c/ zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda ad. 2 kwoty 90.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego z powodu śmierci ojca – K. M. (1) w wypadku z dnia (...) roku;

d/ zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda ad. 2 kwoty 40.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem stosownego odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej z powodu śmierci ojca – K. M. (1) w wypadku z dnia (...) roku;

e/ zasądzenia od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych lub przedłożonego spisu kosztów oraz opłaty skarbowej od udzielonych pełnomocnictw w łącznej kwocie 34 zł.

1.2. Stanowisko powodów W. L. oraz C. M. (1)

1.2.1. W uzasadnieniu swojego żądania powodowie podali, że w dniu (...) roku doszło do wypadku drogowego polegającego na tym, że kierujący samochodem marki C. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, uderzył w przydrożne drzewo, w wyniku czego poniósł śmierć pasażer kierowanego przez sprawcę pojazdu – K. M. (1). W niniejszej sprawie prowadzono śledztwo, które to wobec śmierci sprawcy przestępstwa zostało umorzone (sygn. akt Ds. 953/05).

1.2.2. Pozwany przeprowadził postępowanie likwidacyjne. W decyzji z dnia 25 marca 2013 roku przyznano na rzecz powódki ad. 1 kwotę 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 20.000 zł tytułem stosownego odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej. Powodowi ad. 2 przyznano analogiczne kwoty. Pozwany uznał, że K. M. (1) przyczynił się do powstania szkody w 50% i z tego powodu przyznane świadczenia zostały pomniejszone stosownie do okoliczności powstania szkody. W rezultacie pozwany wypłacił obu powodom kwoty po 20.000 zł.

1.2.3. Pozwany bepodstawnie uznał, że K. M. (1) przyczynił się do zwiększenia rozmiarów następstw wypadku przez fakt jazdy pojazdem mechanicznym z kierującym będącym pod wpływem alkoholu. Brak jest związku przyczynowego między zachowaniem się zmarłego a powstaniem szkody. K. M. (1) nie posiadał żadnej wiedzy w przedmiocie spożywania alkoholu przez kierowcę. Zmarły nie spodziewał się nawet, że tak znana i szanowana w S. osoba (M. Z.), mogłaby wsiąść do samochodu w stanie nietrzeźwości. Gdyby zmarły miał jakiegokolwiek podejrzenia na pewno nie wsiadłby do samochodu. Dodać należy, że K. M. (1) był policjantem.

1.2.4. W przypadku powodów doszło do naruszenia dobra osobistego w postaci prawa do więzi osobistej i rodzinnej z konkubentem i ojcem. W rodzinie Państwa M. istniały bardzo silne więzi emocjonalne pomiędzy zmarłym a jego konkubiną i synem. Tragiczna śmierć wstrząsnęła całą rodziną. Wydarzenie to stało się traumatycznym przeżyciem dla powodów. Naruszone zostały szczególne więzi rodzica z dzieckiem. Cierpienie przeżywane po śmierci ojca jest znacznie silniejsze i głębsze niż jakikolwiek inny rodzaj bólu. Życie obojga powodów stało się ciągłą traumą, której czas trwania jest trudny do określenia. Trudno jest im pogodzić się ze śmiercią K. M. (1). Powodowie doznali daleko idącej krzywdy, która wyraziła się w postaci ujemnych przeżyć psychicznych, utraty radości życia i szeroko pojętego cierpienia związanego ze zmarłą osobą.

Śmierć K. M. (1) była dla powódki ad. 1 ogromnym ciosem. Do dnia wypadku powódka wraz ze swoim konkubentem stanowili zgraną parę, mieli wspólne plany na przyszłość. Oboje znali się od 1992 roku, mieszkali razem. Życie układało

się pomyślnie. Powódka wraz z konkubentem mieli duże grono przyjaciół, z którymi jeździli na wczasy. W 1996 roku na świat przyszedł ich syn – C.. Byli bardzo szczęśliwi. K. M. (1) był dla powódki ogromnym wsparciem. Chętnie zajmował się synem, pomagał przy jego wychowaniu. Powódka wraz z K. M. (1) byli pełni radości i optymizmu, zawsze byli razem, mogli na siebie liczyć. Zmarły miał poczucie humoru, niesamowity uśmiech na twarzy. Powódka nigdy nie pogodzi się z tym, że nie ma już przy niej konkubenta. Jej partner zginął z dala od niej – nie mogła powiedzieć mu jak bardzo go kocha. Plany na przyszłość legły w gruzach.

Równie silnie ze zmarłym związany był C. M. (1). Każdą wolną chwilę spędzali na wspólnych zabawach. K. M. (1) odwoził syna do przedszkola, a później do szkoły, pomagał synowi w odrabianiu lekcji. Powód mógłby się jeszcze dużo nauczyć od ojca. Powodowi ad. 2 bardzo brakuje ojca, jego poczucia humoru. Powód stara się przypomnieć sobie ojca. W momencie gdy powód dowiedział się o śmierci ojca jego życie legło w gruzach. Chłopiec pomimo młodego wieku (9 lat) zrozumiał, że już nigdy nie zobaczy ojca. Powód zamknął się w sobie, z radosnego dziecka zmienił się w osobę nerwową i zakompleksioną. Było jemu bardzo przykro podczas Komunii Świętej, która odbyła się dwa tygodnie po pogrzebie taty. Powód skorzystał z pomocy psychologa, nigdy nie pogodził się ze śmiercią ojca.

1.2.5. Zmarły K. M. (1) nie będzie w przyszłości wspierać powodów materialnie. Przy ocenie pojęcia „znacznego pogorszenia sytuacji materialnej” musi być brany pod uwagę cały zespół okoliczności o znaczeniu materialno-prawnym, który istnieje w dacie wyrządzenia czynu niedozwolonego wraz z okolicznościami, które nastąpiły po tej dacie, a które współokreślają stopień znacznego pogorszenia sytuacji życiowej. Funkcją tego odszkodowania jest zapewnienie przystosowania się powodów do zmiennych warunków życiowych. K. M. (1) był w pełni sprawny, stanowiłby w przyszłości dla powodów podporę w codziennym życiu. Po jego śmierci powodom było bardzo ciężko. Powódka ad. 1 musiała łączyć pracę zawodową z nauką w szkole wyższej, wychowaniem dziecka i prowadzeniem domu. Ledwo wiązała koniec z końcem.

1.3. Stanowisko pozwanego (...) S.A. w S.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

1.4. Uzasadnienie stanowiska pozwanego (...) S.A. w S.

1.4.1 Pozwany podkreślił, że kierujący pojazdem sprawca zdarzenia był pijany. Pasażer K. M. (1) godził się na jazdę z tym kierowcą, tym bardziej, że był policjantem i powinien zdawać sobie sprawę z konsekwencji takiego zachowania. Związek przyczynowy jest oczywisty. Od policjanta możemy mieć większe oczekiwania i wymagania niż od przeciętnego człowieka mieszkającego na wsi w województwie (...).

1.4.2. Obowiązkiem powodów jest wskazanie jakie to dobro osobiste zostało naruszone. Powódka w świetle prawa cywilnego nie stanowiła rodziny zmarłego. Zatem powódka nie może dochodzić zadośćuczynienia za pozbawienie ją możliwości życia w rodzinie, zerwanie szczególnej więzi pomiędzy członkiem rodziny a zmarłym. Podobnie powódka nie może dochodzić odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej rodziny albowiem jest ono przeznaczone tylko dla najbliższych członków rodziny. Zmarły w świetle prawa cywilnego nie miał również obowiązku alimentacyjnego względem powódki. Co więcej powódka była skonfliktowana ze zmarłym, miała z nim bardzo złe relacje, w domu dochodziło do awantur. Zmarły przed śmiercią nie mieszkał już z powódką. Powódka nie urządziła nawet pogrzebu zmarłemu, pojawiła się tylko na pogrzebie, od czasu pogrzebu nie pojawiła się więcej na grobie zmarłego.

1.4.3. Wysokość roszczeń ustalona została według aktualnych relacji cen. Tymczasem wypadek zdarzył się w 2005 roku – 9 lat wcześniej. Wypłata odszkodowań stanowiłaby dyskryminację poszkodowanych, którzy otrzymali wypłatę wcześniej. Orzeczenia sądowe nie powinny przyczyniać się do takiej praktyki.

1.4.4. W przypadku powoda ad. 2 co do zasady zadośćuczynienie i odszkodowanie należy się z uwagi na to, że zmarły był ojcem powoda. Dlatego też pozwany przyznał jemu odpowiednią kwotę tytułem zadośćuczynienia oraz stosowne

odszkodowanie, uwzględniając 50% przyczynienie się do szkody. Kwoty te stanowiły pełną rekompensatę dla powoda (w odniesieniu do 2005 roku). Reakcja powoda na śmierć ojca nie była atypowa. Powód nie leczył się, nie zażywał leków antydepresyjnych, uspokajających.

II. Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia

2.1. K. M. (1) był absolwentem Liceum Ogólnokształcącego (...), był osobą sprawną fizycznie. W pewnym czasie odnosił sukcesy sportowe (m.in. tenis stołowy, wielobój milicyjny, rajdy strzeleckie). Z powódką W. L. (wdową z dzieckiem J. L.) poznali się w na imieninach u wspólnej koleżanki w 1993 roku. K. M. (1) był rozwiedziony, miał córkę z poprzedniego małżeństwa. Konkubenci zamieszkali wspólnie w domu rodzinnym powódki. W dniu 11 marca 1995 roku W. L. urodziła syna C. M. (1).

Dowód: świadectwo ukończenia szkoły oraz dyplomy sportowe k. 36-44, odpis skrócony aktu urodzenia k. 34, zeznania świadka J. L. [2015.01.14 00:26:36] k. 121verte, zeznania świadka R. G. [2015.04.01 00:05:51] k. 149, zeznania świadka I. S. [2015.04.01 00:21:44] k. 149verte, przesłuchanie powódki ad. 1 [2015.08.28 00:07:29] k. 178;

2.2. Konkubenci wraz z dziećmi tworzyli bardzo ciepłe relacje, niemalże takie jak w małżeństwie i rodzinie. Czasami wyjeżdżali do rodziny w S., spędzali wspólnie wakacje na M., wspólnie wędkowali, zbierali grzyby. Swego czasu konkubenci uczęszczali na kurs tańca towarzyskiego. Mieszkali w domu wielopokoleniowym – z rodzicami powódki W. L.. Nie było pomiędzy nimi konfliktów, atmosfera w domu była bardzo dobra. K. M. (1) kupował konkubinie kwiaty, biżuterię. Był osobą bardzo spokojną, czynną.

Gorsze relacje panowały pomiędzy konkubentami a rodziną ze strony K. M. (1). Bliscy odwiedzali się znacznie rzadziej, dochodziło do wzajemnych konfliktów i oskarżeń między innymi na tle związku pomiędzy powódką a K. M. (1), narodzin ich wspólnego syna.

Dowód: fotografie rodzinne k. 26-27, 28-29, zeznania świadka J. L. [2015.01.14 00:26:36] k. 121verte, zeznania świadka A. N. [2015.01.14 00:51:56] k. 122verte, zeznania świadka J. M. [2015.03.27 00:05:02] k. 142, zeznania świadka R. G. [2015.04.01 00:05:51] k. 149, zeznania świadka I. S. [2015.04.01 00:21:44] k. 149verte, zeznania świadka B. Ż. [2015.04.01 00:47:14] k. 150, zeznania świadka M. O. [2015.06.19 00:03:54] k. 155, przesłuchanie powódki ad. 1 [2015.08.28 00:07:29] k. 178, przesłuchanie powoda ad. 2 [2015.08.28 00:56:42] k. 181;

2.3. Powódka W. L. pracowała w (...) – biurze wysyłek. K. M. (1) był policjantem, po pewnym czasie przeszedł na emeryturę. Wtedy pracował dodatkowo w ochronie. Wszyscy żyli na dobrym poziomie ekonomicznym, mieli samochód osobowy (m., potem O. (...)).

K. M. (1) jeździł po drzewo aby zapewnić opał na zimę, wykonywał naprawy w domu, pomagał powódce w robieniu zakupów. W 2004 roku K. M. (1) otrzymywał emeryturę mundurową. Jego przychód z tego tytułu za 2004 rok wyniósł 17.091,60 zł. Powódka z K. M. (1) wspólnie gospodarowali pieniędzmi.

Dowód: zeznania świadka J. L. [2015.01.14 00:26:36] k. 121verte, zeznania świadka R. G. [2015.04.01 00:05:51] k. 149, zeznania świadka I. S. [2015.04.01 00:21:44] k. 149verte, rozliczenie podatku od osób fizycznych k. 35, przesłuchanie powódki ad. 1 [2015.08.28 00:07:29] k. 178;

2.4. PowódC. M. (1) miał bardzo dobre relacje ze swoim ojcem. K. M. (1) odwoził go do przedszkola, potem szkoły, uczestniczył w przedstawieniach, chodził na wywiadówki. Jako dziecko C. M. (1) otoczony był troską, opieką. K. M. (1) był kochającym ojcem, dumnym ze swojego syna. Cieszył się, że będzie miał z kim jeździć na ryby. Potrafił też wprowadzić rygor w domu. Spędzał z synem dużo czasu, gdyż powódka pracowała na dwie zmiany.

Dowód: zeznania świadka J. L. [2015.01.14 00:26:36] k. 121verte, zeznania świadka A. N. [2015.01.14 00:51:56] k. 122verte, zeznania świadka I. S. [2015.04.01 00:21:44] k. 149verte, zeznania świadka B. Ż. [2015.04.01 00:47:14] k.

150, przesłuchanie powódki ad. 1 [2015.08.28 00:07:29] k. 178, przesłuchanie powoda ad. 2 [2015.08.28 00:56:42] k. 181;

2.5. K. M. (1) w dniu (...) r. pojechał do rodziny do S., aby zaprosić matkę i siostrę ze szwagrem na uroczystość Pierwszej Komunii C. M. (1). Gdy szedł ulicą, akurat spotkał jadącego w nowo zakupiony samochodzie szwagra M. Z.. Ten zaprosił go na wspólną przejażdżkę. K. M. (1) zgodził się i zajął miejsce na siedzeniu pasażera. Około godz. 21.00 doszło do wypadku. W wyniku odniesionych obrażeń, dużego obrzęku, K. M. (1) zmarł w szpitalu. Powodowie dowiedzieli się o zdarzeniu około godz. 3 nad ranem.

Powódka ustaliła z siostrą K. M. (1), że sprawami pogrzebu zajmą się członkowie rodziny K. M. (1) ze S..

Dla powoda C. M. (1) informacja o śmierci ojca była szokiem. Dziewięcioletni wówczas powód zamknął się w sobie, nie chciał chodzić do szkoły, kościoła. Wciąż jest małomówny. Sytuacja była tym bardziej dojmująca, że powód około dwa tygodnie po pogrzebie swojego ojca przyjmował Pierwszą Komunię Świętą w Kościele w O..

Podczas uroczystości nie odwiedziła go matka chrzestna – J. Z. ani większość rodziny ze S.. Po tym czasie całkowicie urwał się kontakt z rodziną ojca ze S..

Dowód: zeznania świadka J. L. [2015.01.14 00:26:36] k. 121verte, fotografie rodzinne k. 27-28, zeznania świadka A. N. [2015.01.14 00:51:56] k. 122verte, zeznania świadka R. G. [2015.04.01 00:05:51] k. 149, zeznania świadka I. S. [2015.04.01 00:21:44] k. 149verte, przesłuchanie powódki ad. 1 [2015.08.28 00:07:29] k. 178, przesłuchanie powoda ad. 2 [2015.08.28 00:56:42] k. 181;

2.6. Powódka W. L. bardzo dotkliwie odczuła śmierć K. M. (1). Bliscy, którzy ją odwiedzali wspominają płacz, zaburzenia w śnie, ból po stracie konkubenta. Powódka wraz z dzieckiem korzystała w pewnym okresie z poradni psychologicznej w O.. Powódka unikała towarzystwa tłumacząc, że musi zająć się synem. Narzekała, że ma kłopoty z C. M. (1). Do chwili obecnej na komodzie powódka trzyma zdjęcia K. M. (1). Powódka jest samotna, nie związała się z żadnym mężczyzną.

Do tej pory powódka nie ułożyła sobie życia. Ma duży dom z ogrodem i to jest jej zajęcie. Powódka zakończyła pracę zawodową w 2013 roku. Ze względu na chorobę swojego ojca powódka przeszła na świadczenie przedemerytalne. Sytuacja ekonomiczna uległa pogorszeniu. Synowie pomagają powódce w pracach domowych, remontach i naprawach. Powódka unika wyjazdów w miejsca, w których była z K. M. (1). W domu wciąż panuje smutek.

Dowód: zeznania świadka A. N. [2015.01.14 00:51:56] k. 122verte, zeznania świadka R. G. [2015.04.01 00:05:51] k. 149, zeznania świadka B. Ż. [2015.04.01 00:47:14] k. 150, przesłuchanie powódki ad. 1 [2015.08.28 00:07:29] k. 178, przesłuchanie powoda ad. 2 [2015.08.28 00:56:42] k. 181;

2.7. W postanowieniu z dnia 4 sierpnia 2005 roku Komenda Powiatowa Policji w S. umorzyła śledztwo w sprawie wypadku drogowego zaistniałego w dniu (...) roku ok. godz. 20:50 na trasie S.-D., gm. S., w którym samochód osobowy marki (...) o nr rej. (...) kierowany przez M. Z. zjechał na prawe pobocze drogi i uderzył w przydrożne drzewo, w wyniku czego śmierć na miejscu poniósł kierowca M. Z. a pasażer K. M. (1) został przewieziony do Szpitala Wojewódzkiego w O. gdzie zmarł, tj. o przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178a § 1 k.k. – wobec śmierci sprawcy. W uzasadnieniu postanowienia wskazano w szczególności, że wynik badań krwi M. Z. wskazał, że w chwili wypadku znajdował się w stanie nietrzeźwości, tj. 1,5 i 1,3 promila, a pasażer K. M. (1) podczas zdarzenia był trzeźwy. M. Z. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, poruszał się z prędkością powyżej dopuszczalnej administracyjnie, uderzył w przydrożne drzewo.

Dowód: postanowienie o umorzeniu śledztwa w sprawie Ds. 953/05 k. 24, odpis skrócony aktu zgonu K. M. (1) k. 25;

2.8. Powodowie zgłosili swoje roszczenia do pozwanego. Po przeprowadzeniu stosownego postępowania likwidacyjnego pozwany uznał swoją odpowiedzialność za zdarzenie z dnia 4 sierpnia 2005 roku co do zasady. Przyznał odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej oraz zadośćuczynienia. Jednocześnie jednak

stwierdził 50% przyczynienie się K. M. (1) do wypadku. W konsekwencji wypłacił powodce ad. 1 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia, 10.000 zł tytułem stosownego odszkodowania. Analogiczne kwoty wypłacone zostały powodowi ad. 2.

Dowód: korespondencja od pozwanego k. 30-33;

III. Ocena dowodów

3. Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zaoferowanego przez strony niniejszego postępowania. Sąd ocenił wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału (art. 233 § 1 k.p.c.).

3.1.1. Dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. (art. 244 § 1 k.p.c.). Prawdziwość dołączonych dokumentów nie była podważana przez żadną ze stron. W oparciu o postanowienie o umorzeniu śledztwa Sąd ustalił, że sprawca zdarzenia, w wyniku którego śmierć odniósł K. M. (1) prowadził pojazd pod wpływem alkoholu, zaś postępowanie karne wobec niego zostało umorzone wskutek śmierci.

3.1.2. W art. 4 ustawy z dnia 29 września 1986 – Prawo o aktach stanu cywilnego (t.j. Dz. U. 2011.212.1264 ze zm.) wskazano, że akty stanu cywilnego stanowią wyłączny dowód zdarzeń w nich stwierdzonych; ich niezgodność z prawdą może być udowodniona jedynie w postępowaniu sądowym. Taką moc dowodową należało przypisać odpisom skróconym aktu urodzenia powoda C. M. (1) oraz zgonu K. M. (1).

3.2. Dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. (art. 245 k.p.c.) Strony postępowania przedłożyły: świadectwo ukończenia szkoły oraz dyplomy sportowe K. M. (1), korespondencję od pozwanego w sprawie likwidacji szkody. Dowody te nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności. Dostarczyły one Sądowi informacji związanych z wykształceniem, sprawnością fizyczną K. M. (1), argumentacją pozwanego co do uznanych świadczeń jak również przyjęcia odpowiedzialności za następstwa zdarzenia co do zasady.

3.2.1. Fotografie rodzinne dołączone do akt sprawy należy traktować jako inne środki dowodowe, o których mowa w art. 308 k.p.c. Miały one charakter pomocniczy, wskazujący na aktywne uczestnictwo K. M. (1) w życiu powodów – podobnie jak w rodzinie.

3.3. Sąd oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych w zakresie psychiatrii albo psychologii biorąc pod uwagę to, że od momentu zdarzenia upłynął dość znaczny czas. W toku postępowania dowodowego w zasadzie udowodniono ściśle więzi łączące K. M. (1) z powodami. W tym stanie sprawy dowód ten uznany został za zbędny z punktu widzenia rozstrzygnięcia (art. 227 k.p.c. stosowany a contrario).

3.4. Sąd dopuścił i przeprowadził podczas rozprawy dowód z zeznań licznych świadków. Ich zeznania uznać należy, w świetle pozostałych środków dowodowych, co do zasady jako spójne i autentyczne, złożone w sposób spontaniczny. Wiarygodność ich zeznań nie wzbudzała istotnych wątpliwości.

3.4.1. Świadkowie J. L. (syn powódki, brat powoda) oraz A. N., J. M., R. G., I. S., B. Ż., M. O. (brat K. M. (1)) zeznawali na okoliczność relacji panujących pomiędzy konkubentami oraz ich dziećmi, reakcji na śmierć K. M. (1), częściowo na okoliczność zmian w sytuacji ekonomicznej powodów. Ich relacje w całości uznać należało za wiarygodne i relewantne dla rozpoznania sprawy.

3.4.2. Świadek J. M. zeznawał na okoliczności związane z konfliktem pomiędzy konkubentami a rodziną K. M. (1) ze S.. Jego zeznania można było uznać jako spójne w zakresie istnienia trudnych relacji. Tym niemniej szczegóły związane z wywiadem zebrany od osób trzecich w ocenie Sądu nie mogły być wzięte pod uwagę przy ustaleniu stanu faktycznego albowiem stoi temu na przeszkodzie zasada bezpośredniości materiału dowodowego. Co więcej J. M.

otrzymał zlecenie od pozwanego, a co za tym idzie był zorientowany na zebranie wszystkich możliwie negatywnych (nie-zobiektywizowanych) relacji.

3.4.5. Z uwagi na stan zdrowia, treść oświadczenia świadka popartą kartą informacyjną, zeznania świadka M. O., Sąd w oparciu o art. 259 pkt. 1 k.p.c. uchylił pierwotne postanowienie o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka C. O.. Taka decyzja procesowa uwarunkowana była również tym, że okoliczność istnienia konfliktu pomiędzy konkubentami a rodziną K. M. (1) została udowodniona w oparciu o zeznania innych postronnych świadków.

3.5. Dowód z przesłuchania stron dopuszczony i przeprowadzony w trybie art. 303,304 k.p.c. stanowił istotne uzupełnienie zebranego materiału dowodowego. Sąd dał wiarę powodom w zakresie rozmiaru doznanej krzywdy, pogorszenia sytuacji życiowej, ich relacji ze zmarłym, braku wiedzy zmarłego o nietrzeźwości sprawcy. Z przyczyn natury faktycznej, na podstawie art. 302 § 1 k.p.c. dowód z przesłuchania stron ograniczony został do przesłuchania powodów.

IV. Ocena prawna

4. Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w zakresie roszczeń głównych w całości, zaś w zakresie odsetek w części.

4.1. Zasada odpowiedzialności oraz kwestia przyczynienia

Bezspornym jest, że pozwany w toku postępowania likwidacyjnego prowadzonego w 2011 roku uznał co do zasady swoją odpowiedzialność za skutki zdarzenia z 2005 roku i przyznał konkubinie oraz synowi K. M. (1) odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia jak również stosowne odszkodowanie. Odpowiedzialność pozwanego wynikała z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego – sprawcy tragicznego zdarzenia. Tego rodzaju odpowiedzialność wynika z przepisów art. 805 i nast. k.c. (tytuł XXVII) jak również ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz.U. 2013.382 ze zm.).

Kwestią sporną pomiędzy stronami pozostawało to, czy i w jakim stopniu K. M. (1) przyczynił się do zdarzenia poprzez to, że wsiadł do samochodu M. Z., który znajdował się w stanie nietrzeźwości. Pozwany stanął na stanowisku, że K. M. (1) przyczynił się w 50% do wypadku komunikacyjnego.

W myśl art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Stosownie zaś do art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Zacytowany przepis z pewnością ma zastosowanie do roszczeń osób najbliższych związanych ze śmiercią bezpośrednio poszkodowanego, a dotyczących rekompensaty uszczerbku niemajątkowego oraz wyrównania szkody majątkowej. (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 29 maja 2015 roku, sygn. akt III APa 9/15). Tym niemniej pozwany, który powołuje się na przyczynienie osoby bezpośrednio poszkodowanej do szkody powinien w sposób należyty udowodnić wszelkie przesłanki przyczynienia – w szczególności związek przyczynowy pomiędzy zachowaniem poszkodowanego a powstaniem lub podwyższeniem rozmiaru szkody. Przykładowo mógłby udowodnić, że K. M. (1) spożywał wspólnie ze szwagrem alkohol a następnie wsiadł z nim do pojazdu (por. wyrok SN z 7 grudnia 1985 roku, sygn. akt IV CR 398/85, wyrok SN z 2 grudnia 1985 roku, sygn. akt IV CR 412/85).

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków oraz przesłuchaniu stron co do okoliczności, w jakich K. M. (1) wsiadł do pojazdu kierowanego przez jego szwagra. Brakuje dowodów przeciwnych, które powinien dostarczyć pozwany. Nie ma dowodu na to, aby K. M. (1) miał świadomość stanu nietrzeźwości swojego szwagra. Poszkodowany wsiadł do samochodu przypadkiem, miał zobaczyć nowy nabytek szwagra, odbyć jazdę próbną. W takich okolicznościach każdy przeciętny człowiek zaufałyby kierowcy, że nie spożywał on alkoholu przed jazdą samochodem. Fakt, że K. M. (1) był emerytowanym policjantem nie musiał wiązać się z nadmierną podejrzliwością względem osób postronnych. Prawdopodobnie bez specjalnego urządzenia nie było faktycznej możliwości zweryfikowania stanu kierowcy.

Biorąc powyższe pod uwagę, na podstawie art. 362 k.c. w zw. z art. 6 k.c. stosowanymi a contrario, Sąd nie uznał przyczynienia poszkodowanego do powstania lub zwiększenia rozmiaru szkody.

4.2. Podstawa prawna zadośćuczynienia

W judykaturze utrwalił się pogląd, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 roku (por. uchwała SN z dnia 22 października 2010 roku, sygn. akt III CZP 76/10).

W razie naruszenia dobra osobistego Sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. (art. 448 k.c.).

Trafnie wskazał Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 9 maja 2014 roku, sygn. akt I ACa 253/14, że więź emocjonalna łącząca osoby bliskie jest dobrem osobistym, zatem doznany na skutek śmierci osoby bliskiej uszczerbek polega nie tylko na osłabieniu aktywności prowadzącej do pogorszenia sytuacji życiowej, lecz jest także następstwem naruszenia dobra osobistego, jakim jest relacja między zmarłym a osobą zainteresowaną.

Krąg osób bliskich dla zmarłego nie jest ściśle zdefiniowany w prawie cywilnym. Nie budzi wątpliwości, że dziecko K. C. należy do osób objętych dyspozycją normy wyinterpretowanej z art. 24 w zw. z art. 448 k.c. Spór obejmuje natomiast uprawnienia konkubiny. Doktryna prawa cywilnego opowiadała się za nieobejmowaniem statusem najbliższego członka rodziny konkubentów. Judykatura wprowadzała tu wyłomy, czego przykładem jest orzeczenie SN z dnia 2 grudnia 1970 r. (sygn. akt II CR 541/70), w którym przyznano konkubinie prawo do żądania renty fakultatywnej ze znacznymi ograniczeniami wskazując, iż kobieta i mężczyzna, którzy nie zawarli związku małżeńskiego, mogą być uważani za osoby uprawnione w rozumieniu art. 446 § 2 k.c. jeżeli zostały spełnione wymagane w tym przepisie przesłanki (dobrowolne i trwale dostarczanie środków utrzymania), w szczególności jeżeli z okoliczności wynika, że wymagają tego zasady współżycia społecznego. Konkubina może być uznana za najbliższego członka rodziny, jeżeli istnienie konkubinatu nie krzywdzi żadnych innych osób czy też z innych przyczyn nie powinno być uznane za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Sąd zważył, że w okolicznościach niniejszej sprawy związek pomiędzy K. M. (1) a powódką W. L. był na tyle bliski, że można zaliczyć powódkę do kręgu osób najbliższych poszkodowanemu. Takie stanowisko de facto zajęli pozwany przyznając powódce świadczenia. Kwestią sporną pomiędzy stronami pozostawała natomiast wysokość zadośćuczynień należnego powodowi.

4.2.1. Zadośćuczynienie dla powódki W. L.

Pozwany – wbrew twierdzeniom wyrażonym w odpowiedzi na pozew - przyznał powódce W. L. zadośćuczynienie w wysokości rażąco zaniżonej, co więcej bezzasadnie uznał przyczynienie się K. M. (1) do szkody. Żądanie powódki dochodzone w niniejszym procesie nie było wygórowane. Sąd uznał, że łączna kwota 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia (10.000 zł wypłacone w toku postępowania likwidacyjnego oraz zasądzona kwota 90.000 zł) będzie odpowiednią w rozumieniu art. 448 k.c.

Uwzględniając bowiem kompensacyjną funkcję zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, którego głównym celem jest zatarcie lub co najmniej złagodzenie następstw naruszenia takich dóbr osobistych (zob. A. Szpunar, Uwagi o funkcjach odpowiedzialności odszkodowawczej, PiP 2003, z. 1, poz. 17) – uznaje się, że wysokość zadośćuczynienia winna zależeć przede wszystkim od wielkości doznanej krzywdy. Dla jej sprecyzowania i przyjęcia „odpowiedniej” sumy zadośćuczynienia uwzględnić należy takie okoliczności, jak:

– rodzaj naruszonego dobra,

- rozmiar doznanej krzywdy – oceniana obiektywnie,
- intensywność naruszenia – oceniana obiektywnie,
- stopień negatywnych konsekwencji dla pokrzywdzonego wynikających z dokonanego naruszenia dobra osobistego, w tym także niewymiernych majątkowo,
- nieodwracalność skutków naruszenia,
- stopień winy sprawcy,
- sytuację majątkową i osobistą zobowiązanego (por. wyrok SN z dnia 16 kwietnia 2002 r., V CKN 1010/00, OSNC 2003, nr 4, poz. 56; wyrok SN z dnia 13 czerwca 2002 r., V CKN 1421/2000, niepubl.; wyrok SA w Warszawie z dnia 22 lutego 2004 r., II ACa 641/03, Wokanda 2004, nr 9, s. 44; wyrok SN z dnia 19 kwietnia 2006 r., II PK 245/2005, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 101; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 24 lipca 2008 r., I ACa 1150/06, OSAW 2008, nr 4, poz. 110; G. Bieniek (w:) Komentarz..., s. 457; Z. Radwański, A. Olejniczak, Zobowiązania..., s. 263).

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało ponad wszelką wątpliwość, że powódkę z K. M. (1) wiązały silne więzi emocjonalne. Od wielu lat (1993-2005) tworzyli związek konkubencki, wspierali się w czynnościach życia codziennego (zakupy, życie szkolne dzieci, wczasy, wakacje, udział w kursie tańca towarzyskiego), stanowili dla siebie oparcie. Funkcjonowali niemalże jak małżeństwo. K. M. (1) wypełniał tradycyjną rolę męża, konkubenci mieli podział obowiązków domowych oraz wychowawczych, wspólnie gospodarowali pieniędzmi.

Po stracie K. M. (1) powódka do dnia dzisiejszego odczuwa samotność i ból związany z brakiem osoby bliskiej. Wciąż wspomina zmarłego konkubenta. Dlatego też w ocenie Sądu nieprawidłowe byłoby wyłączenie powódki spośród kręgu osób, które to powszechnie uznaje się za osoby bliskie. Należy mieć na względzie również to, że coraz większa część społeczeństwa żyje w związkach nieformalnych, z pewnych względów nie decydując się na zawarcie związku małżeńskiego. Z punktu widzenia przepisów dotyczących zadośćuczynienia oraz odszkodowania należy więc mieć wzgląd bardziej na faktyczne relacje panujące pomiędzy osobami zainteresowanymi, nie zaś na kwestie formalne, jak miałyby to miejsce przy rozpatrywaniu obowiązku alimentacyjnego względem konkubiny.

Dodać należy, że przyznana kwota zadośćuczynienia powinna mieć realny charakter ekonomiczny, nie zaś symboliczny. W ocenie Sądu nie zasługują na uwzględnienie argumenty pozwanego co do rzekomego szacowania zadośćuczynienia na czas, w którym doszło do zdarzenia. Ani w 2005 roku, ani obecnie kwota 10.000 zł przyznana konkubinie (oraz synowi) osoby zmarłej nie była odpowiednią w rozumieniu art. 448 k.c.

W toku postępowania pozwany w żaden sposób nie udowodnił, jakoby powodowie byli skonfliktowani ze zmarłym. Wręcz przeciwnie – jak wynika z relacji świadków tworzyli oni zgodny i trwały związek. Okoliczności związane z konfliktem z rodziną K. M. (1) ze S. nie miały ujemnego wpływu na relacje pomiędzy pokrzywdzonymi a zmarłym. Wręcz przeciwnie – w ocenie Sądu mogły one czynić je jeszcze silniejszymi. W obliczu braku akceptacji ze strony rodziców jednego z konkubentów ci ostatni byli jeszcze bardziej zjednoczeni albowiem pragnęli udowodnić, że mogą żyć wspólnie, w pełnej zgodzie.

Pozwany nie zdołał również udowodnić tego, że powódka nie zamieszkiwała z K. M. (1) w okresie poprzedzającym tragiczne zdarzenie. Co zaś się tyczy sprawienia pogrzebu w miejscowości, z której pochodził konkubent powódki, to w ocenie Sądu nie można wywodzić z tego faktu zbyt daleko-idących konsekwencji. Nie można dopatrywać się w tym zdarzeniu złej woli powódki a jedynie uzgodnienia poczynionego pomiędzy nią a siostrą zmarłego.

Wobec powyższego, na podstawie art. 24 w zw. z art. 448 k.c. Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

4.2.2. Zadośćuczynienie dla powoda C. M. (1)

Mając na uwadze powyżej poczynione uwagi natury ogólnej Sąd zważył, że krzywda w postaci nagłego rozerwania więzi pomiędzy synem (C. M. (1)) a kochającym ojcem (K. M. (1)) powinna zostać należycie zrekompensowana. K. M. (1) pełnił w życiu powoda tradycyjną rolę mężczyzny i ojca. Nie była to osoba „dochodząca”, odwiedzająca syna podczas weekendów. Uczestniczył w jego życiu, rozwoju umiejętności, edukacji. Nieustannie wspierał syna, przekazywał jemu właściwe wzorce zachowania. Był obecny podczas uroczystości przedszkolnych i szkolnych.

Tragiczna śmierć ojca odcisnęła na powodzie istotne piętno. Stracił oparcie życiowe. K. M. (1) był człowiekiem w sile wieku. Powód mógł liczyć jeszcze na kilkadziesiąt lat dobrych relacji ze swoim ojcem. Żal i smutek po śmierci K. M. (1) spowodował, że powód wycofał się na jakiś czas z normalnych relacji, miał trudności z adaptacją do nowej sytuacji. Nie potrafił zrozumieć dlaczego musi się wychowywać bez ojca. Z tego względu miał problemy w szkole, zamknął się w sobie. Jego ból po stracie ojca był tym bardziej dotkliwy, że wkrótce po zdarzeniu przyjmował Pierwszą Komunię Świętą.

W odpowiedzi na pozew pozwany stwierdził, że reakcja powoda na śmierć K. M. (1) nie pozostawała atypowa. Być może w części zgodzić się można z takim twierdzeniem. Jednakże z natury rzeczy reakcja na śmierć ojca, który spędzał ze swoim małoletnim dzieckiem dużo czasu, pozostawał jemu niezmiernie bliski, jest wystarczająco dramatyczna, zaś krzywda z tym związana na tyle silna, że powinny być właściwie zrekompensowane.

Biorąc to pod uwagę, Sąd uznał, że łączna kwota 100.000 zł (10.000 zł plus 90.000 zł) będzie odpowiednim zadośćuczynieniem za krzywdę C. M. (1) związaną ze śmiercią K. M. (1) i dlatego na podstawie art. 24 w zw. z art. 448 k.c. orzekł jak w punkcie 4 sentencji wyroku.

4.3. Podstawa prawna odszkodowania

Stosownie do art. 446 § 3 k.c. Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej.

Przez sytuację życiową, w rozumieniu art. 446 § 3 k.c. należy rozumieć ogół czynników składających się na położenie życiowe jednostki, także trudno wymierzalne wartości ekonomiczne. (por. wyrok SN z dnia 28 lipca 1976 roku, sygn. akt IV CR 271/76). Zachowując pełną konsekwencję, skoro uznano, że powodowie żyli z K. M. (1) w relacjach prawie rodzinnych, wyjątkowo ścisłych i zażyłych, to należy pozytywnie przesądzić o uprawnieniu do uzyskania odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej.

Ponownie kwestią sporną pomiędzy stronami pozostawała nie sama zasadność, lecz wysokość odszkodowań należnych powodom.

4.3.1. Odszkodowanie dla powódki W. L.

K. M. (1) traktował powódkę jako żonę, członka rodziny. Dlatego też jego nagła i tragiczna śmierć istotnie wpłynęła na pogorszenie jest sytuacji ekonomicznej. Nagle spadł na nią obowiązek samodzielnego prowadzenia domu i wychowania syna. Musiała z tym łączyć obowiązki zawodowe. Szereg świadczeń, które można byłoby wymierzyć w pieniądzu (opieka nad dzieckiem, drobne naprawy, prowadzenie domu) do tej pory należały do K. M. (1). Po tragicznym zdarzeniu powódka nie może już liczyć na osobę bliską, która pomoże jej w organizacji wspólnych wyjazdów. K. M. (1) pozostawał w sile wieku, z pewnością jeszcze przez wiele lat mógłby wspierać swoją konkubinę.

Powódka w ścisłym tego słowa znaczeniu nie wykazała istotnej zmiany stopy życiowej. Pomimo to Sąd uznał, że wartość świadczeń, które K. M. (1) mógłby wykonywać na rzecz powódki co najmniej przekraczała łączną kwotę 50.000 zł, tj. 10.000 zł wypłacone już przez pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego oraz 40.000 zł zasądzone w niniejszym wyroku.

Wobec powyższego, na podstawie art. 446 § 3 k.c., Sąd orzekł jak w punkcie 2 sentencji wyroku.

4.3.2. Odszkodowanie dla powoda C. M. (1)

Na K. M. (1) jako ojcu powoda C. M. (1) ciążył ustawowy obowiązek alimentacji oraz wsparcia synu w dojrzwaniu, wchodzeniu w dorosłe życie aż do czasu, gdy się usamodzielniał. Zgodnie z regulacjami kodeksu rodzinnego i opiekuńczego powód miał prawo do równej stopy życiowej ze swoimi rodzicami, zaś na K. M. (1) spoczywał obowiązek alimentacyjny. Nagła i nieoczekiwana śmierć K. M. (1) pozbawiła powoda poczucia stabilizacji. Utracił osobę, która go wychowywała, wspierała w życiu, wprowadzała w dorosłe życie. Powód z uwagi na śmierć ojca poczuł się gorszym / innym. Nie będzie już nigdy mógł liczyć na jego wsparcie, doradztwo, bezpośrednie sfinansowanie potrzeb w okresie dorastania.

Trafnie zważył Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 15 maja 2013 roku, sygn. akt I ACa 140/13, że pogorszenie sytuacji życiowej, o którym mowa w art. 446 § 3 k.c. polega nie tylko na pogorszeniu obecnej sytuacji materialnej, ale obejmuje także przyszłe szkody majątkowe polegające na utracie realnej możliwości polepszenia warunków życia w przyszłości, często nieuchwytnie lub trudne do obliczenia niemniej prowadzące do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej osoby najbliższej.

K. M. (1) jeszcze przez około piętnastu lat wspierałby syna majątkowo, zapewnił adekwatne wykształcenie i poziom życia. Tym samym łączna suma 50.000 tytułem odszkodowania (10.000 zł wypłacone już przez pozwanego oraz 40.000 zł zasądzone w niniejszym wyroku) powinna w sposób należyty zapewnić powodowi wyrównanie szans w stosunku do osób wychowujących się w pełnych rodzinach, mogących liczyć na wsparcie swoich ojców.

Wobec powyższego, na podstawie art. 446 § 3 k.c., Sąd orzekł jak w punkcie 5 sentencji wyroku.

4.4. Odsetki

Powodowie wnieśli o zasądzenie odsetek od zasądzonych na ich rzecz roszczeń od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Żądanie takie pozostawało w pewnym zakresie nieuzasadnione.

W myśl art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Powyższy przepis należy interpretować w świetle art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz.U. 2013.382 ze zm.), zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie.

W okolicznościach niniejszej sprawy powodowie nie udowodnili, aby kiedykolwiek wcześniej poinformowali pozwanego o wysokości swoich roszczeń związanych z zapłatą zadośćuczynienia oraz odszkodowania. Wobec powyższego początkiem biegu terminu, o którym mowa powyżej, będzie doręczenie odpisu pozwu pozwanemu (8 października 2014 roku). Tym samym pozwany popadł w opóźnienie z zapłatą należnych powodom świadczeń dopiero od dnia 8 listopada 2014 roku.

Wobec powyższego, na podstawie art. 481 § 1 k.c. oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz.U. 2013.382 ze zm.) Sąd orzekł o odsetkach jak w punktach 1-6 sentencji wyroku.

4.5. Koszty postępowania

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punktach 7-9 sentencji wyroku biorąc pod uwagę art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 zd. 1 k.p.c.

Pozwany przegrał sprawę, zatem obowiązany jest zwrócić powodom na ich żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów postępowania w niniejszej sprawie złożyły się: opłata stosunkowa od pozwu w kwocie po 6.500 zł (art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, t.j. Dz. U. z 2014 roku poz. 1025 ze zm.), koszty zastępstwa procesowego adwokata – po 3.600 zł (por. §6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, t.j. Dz. U. z 2013 roku poz. 461 ze zm.).